A photograph of a concrete wall, likely part of a Chernobyl liquidator's shelter. The wall is weathered and has a dark shadow of a dog sitting on the ground cast against it. To the right of the shadow, a small blue toy truck is visible on the ground. Above the truck, four small circular lights are embedded in the wall: one yellow, one orange, and two red. In the background, a cityscape is visible through a window or opening. The text is overlaid on the right side of the image.

ČERNOBYLIO LIKVIDATORIŲ TRAUMINĖ PATIRTIS

Aurelija Auškalnytė

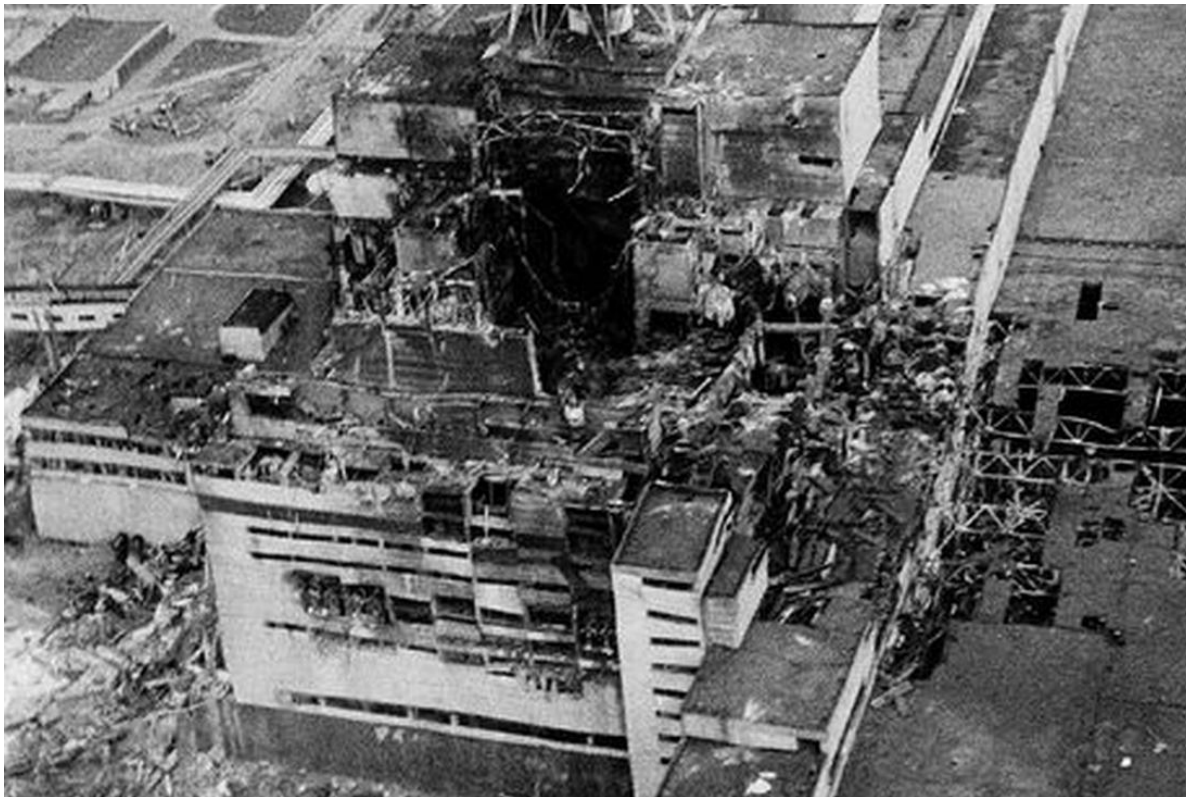
SUNKIŲ TRAUMŲ IR SOCIALINIŲ TRANSFORMACIJŲ PSICHOLOGINIAI PADARINIAI IR JŲ ĮVEIKA (2012 10 – 2015 09)

Vadovė prof. habil. dr. Danutė Gailienė

2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmy programos 3 prioriteto „Tyrėjų gebėjimų stiprinimas“ įgyvendinimo priemonė Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K „Parama mokslininkų ir kitų tyrėjų mokslinei veiklai (visuotinė dotacija)“

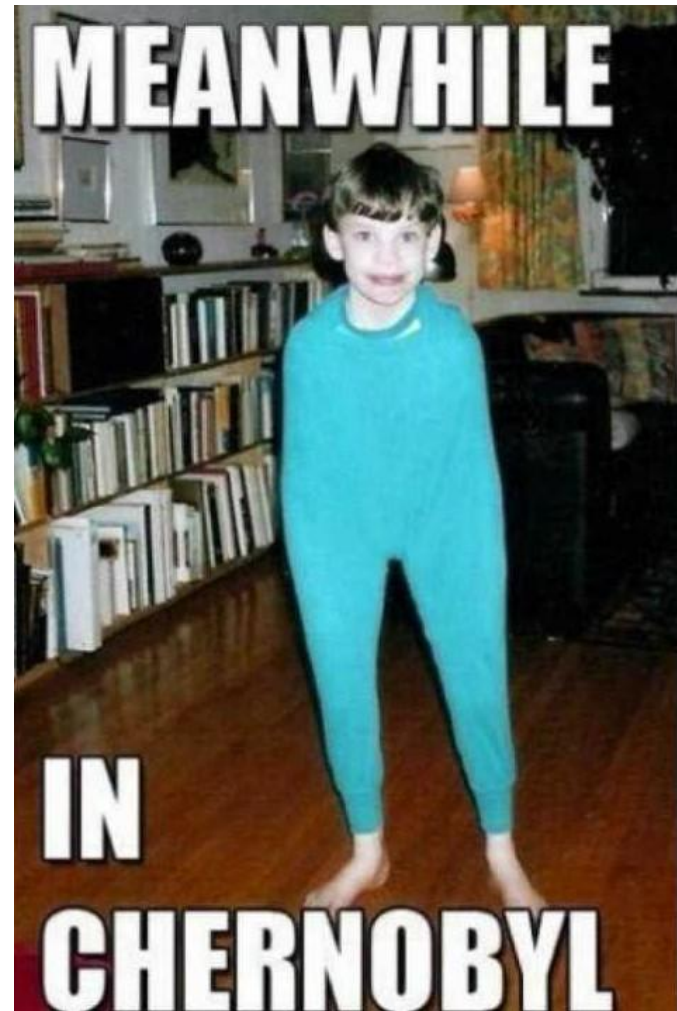
Kas asocijuojasi su žodžiu *Černobyliš*?

- 1986 m. avarija Černobylio AE

Kas asocijuojasi su žodžiu *Černobylis*?

- Mutacijos

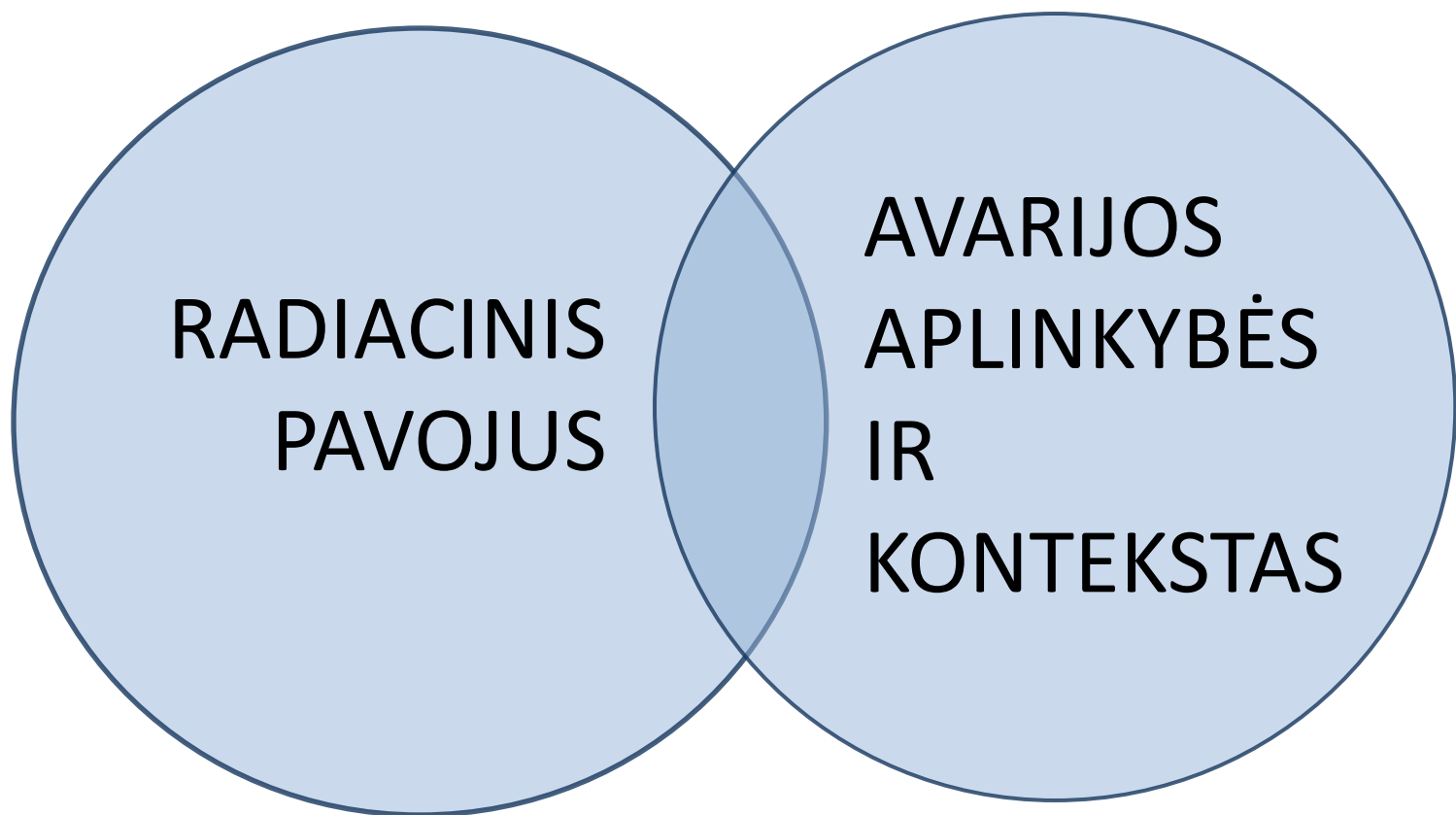

Kas asocijuojasi su žodžiu Černobylis?

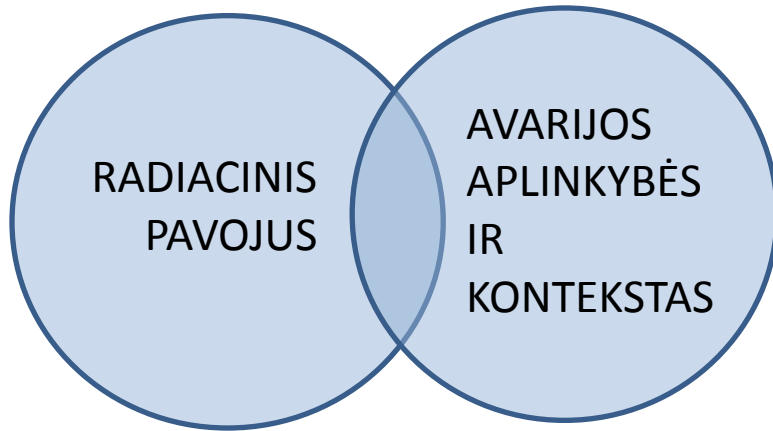
- “Radiacijos paveikti zombiai”?

O kaip likvidatoriai?

O kaip likvidatoriai?

- Apie 6 000 likvidatorių, vežtų iš Lietuvos
- Statusas: nukentėję nuo sovietinės okupacijos

Taigi...
kas atsitinka
radiacijos paveikties
žmonėms?

Černobylyje

Grižus į LT

1986 ...

1990 ...

2015

- Nežinios nerimas
- Bejėgiškumas
- Beprasmybė

PRIEVARTA

- Prievartinis vežimas
- Neteisybės apraiškos:
 - Informacijos apie avariją slėpimas/ propaganda
 - Apsaugos priemonių stoka
 - Neaiški paleidimo tvarka
 - ...

„Tavim pasinaudoti nori ir viskas – sistema ta tarybinė vadinama.“

PRIEVARTA

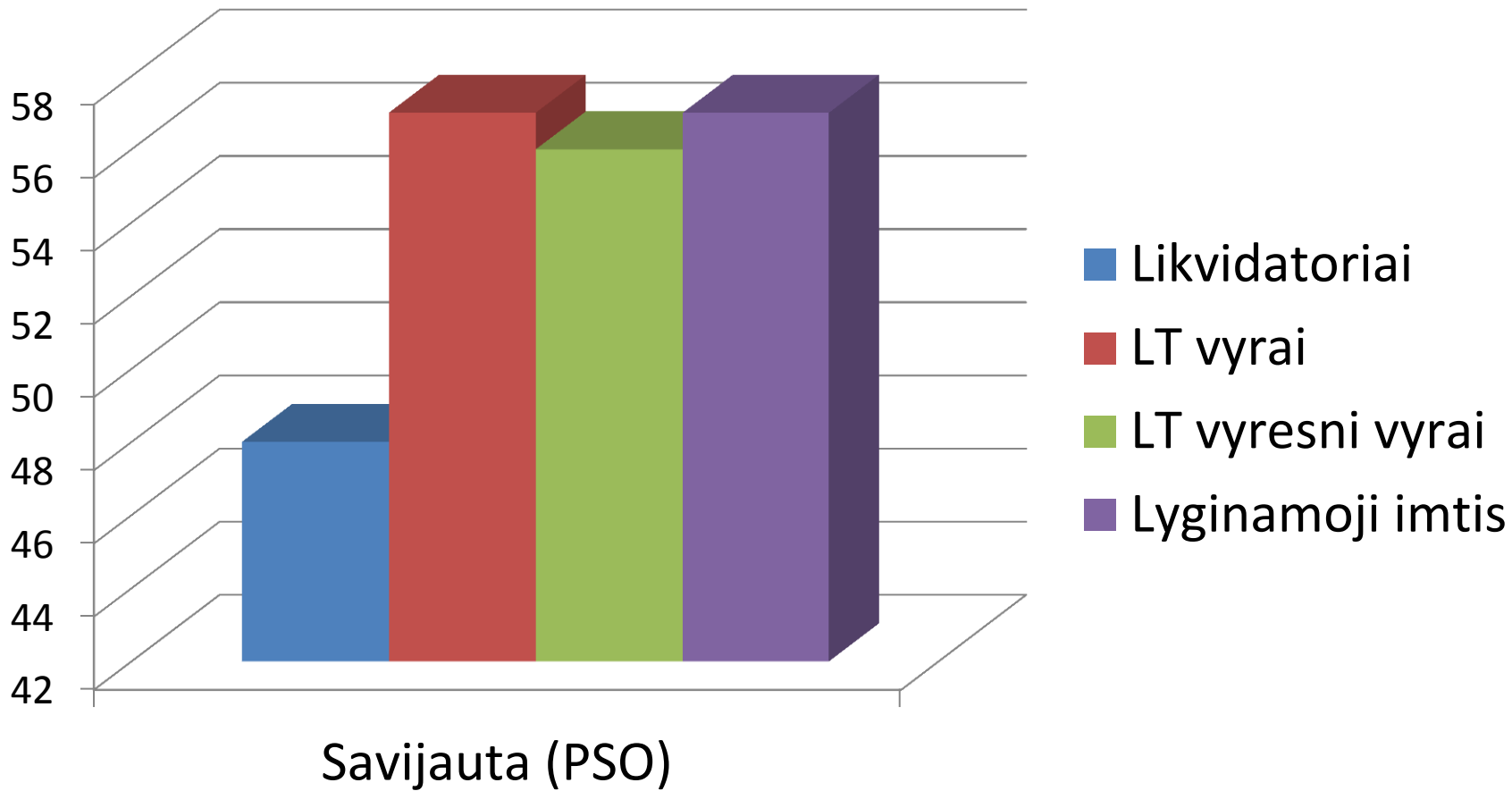
- Nepakankamai pripažinta

Ar visuomenė suvokia, ką patyrė likvidatoriai?

Ar visuomenė pajėgi juos paremti?

Kokius pripažinimo ženklus likvidatoriai priimtų?

ILGALAIKĖS PASEKMĖS

ILGALAIKĖS PASEKMĖS

- Potrauminiai simptomai
- Įsitikinimas, kad esamos ligos nulemtos radiacijos
- Nerimas dėl sveikatos ateityje

„Esam jau išvis depresijoje, nes nebežinom, kaip čia su mumis – nes bet kurią minutę galim ir susirgti, ir... žodžiu, ir psichologiškai visada įtampoj gyvenimi ir galvoji, kaip čia bus vėliau.“

ILGALAIKĒS PASEKMĒS

Kas kaltas dēl tokiu ilgalaikiu pasekmiu: traumas specifika ar netinkama pagalbos sistema?

Ar vis dar galima padēti likvidatoriams? Kaip?

- Nežinios nerimas
- Bejėgiškumas
- Beprasmybė

O jeigu rytoj
pasklistų
nors *šiek tiek* radiacijos
arba
gandas apie ją?

Tyrėjų grupė:

Ieva Povilaitienė

Paulius Skruibis

Dovilė Grigienė

Aurelija Auškalnytė

Birutė Miknytė

Vaiva Štaraitė

